

DENNIS KNEALE

ELON MUSK

11 LEKCÍ PRO ŽIVOT A BYZNYS

Elon Musk

11 lekcí pro život a byznys

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Dennis Kneale

Elon Musk: 11 lekcí pro život a byznys – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

ELON MUSK:

11 LEKCÍ PRO ŽIVOT A BYZNYS

DENNIS KNEALE

Published by arrangement with Broadside Books, an imprint of HarperCollins Publishers
Translation © Jan Dvořák, 2025
Photo cover © Frederic Legrand – COMEO / Shutterstock.com

ISBN tištěné verze 978-80-264-5673-5
ISBN e-knihy 978-80-264-5694-0 (1. zveřejnění, 2025) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-264-5695-7 (1. zveřejnění, 2025) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-264-5692-6 (1. zveřejnění, 2025) (ePDF)

Pro Doreen, Sophii
a ze všeho nejvíc pro mou dceru Jing Jing

Raději budu optimista, co se mýlí, než pesimista, který má pravdu.

Elon Musk v podcastu The Joe Rogan Experience, 7. září 2018

OBSAH

Úvod		11
Lekce 1	Všechno to může být jen iluze, tak do toho jděte naplno	23
Lekce 2	Redukujte, redukuje, redukuje	40
Lekce 3	Hřebík, který nejvíc vyčnívá, se zatluče jako první. Nasadte si helmu	64
Lekce 4	Provokujte své kritiky a mučte své nepřátele	92
Lekce 5	Většina lidí jsou lenoši. Pracujte tvrději než kdy předtím	123
Lekce 6	Svoboda slova je vším. Postavte se a buďte slyšet	145
Lekce 7	O médiích: K čertu s nimi. Jsou to nestoudní přísluhovači	180
Lekce 8	Mějte ty největší sny! A buďte ochotni strávit desítky let jejich naplňováním	205
Lekce 9	Vsázejte vždy na sebe a sázky zdvojnásobte	233
Lekce 10	Je lepší odstartovat a shořet, než nikdy neodstartovat	249
Lekce 11	Nejpravděpodobnější výsledek bývá často tím nejironičtějším	269
Závěr		296
Poděkování		300
O autorovi		303

ÚVOD

Kdysi jsem jako moderátor na stanici CNBC vedl rozhovor s veteránkou Silicon Valley Carol Bartz, která tehdy už čtrnáct měsíců zastávala pozici generální ředitelky společnosti Yahoo. Tehdy to byla stále ještě nejnavštěvovanější webová stránka na světě, ale ztrácela už půdu pod nohama v konkurenci Googlu a Facebooku. A právě tato žena byla najata, aby situaci napravila.

Bartz měla všechny znaky úspěšné CEO: silné vůdčí schopnosti, rozhodnost, strategický vhled, hluboké zkušenosti a určitou dávku odvahy. Čtrnáct let řídila společnost Autodesk, výrobce grafického softwaru, a zvýšila její roční tržby pětinasobně na 1,5 miliardy dolarů. Po svém příchodu do Yahoo zrušila několik úrovní managementu, ukončila neaktivní služby a propustila 5 procent zaměstnanců.

Náš rozhovor se odehrál v pohodové atmosféře, což je přesně to, co chcete, pokud jste v pozici CEO veřejně obchodované společnosti. Přesto se Carol ve svých komentářích nezdála být zvláště naléhavá. Možná se nebála dostatečně. Za svůj první rok ve funkci, tedy v roce 2009, si vydělala téměř 50 milionů dolarů na mzdě, bonusech a akciových opcích, přestože roční tržby Yahoo klesly v daném období o 10 procent oproti předchozímu roku. Již po devíti měsících uplatnila opce na akcie v hodnotě 2 milionů dolarů, což bylo poněkud nezdvořilé gesto – proč tak brzy inkasovat zisk, když jste tam proto, aby se hodnota akcií minimálně zdvojnásobila nebo ztrojnásobila?

Dva měsíce po našem rozhovoru, v květnu 2010, byla Bartz na CNBC označena za nejpreplácenějšího CEO společnosti zahrnuté v burzovním indexu S&P 500. V září 2011 ji správní rada Yahoo propustila – po telefonu. „Ojebali mě,“ řekla tehdy reportérovi magazínu *Fortune*.

Ke konci roku klesly roční tržby Yahoo pod 5 miliard dolarů, což znamenalo sešup o 30 procent oproti okamžiku, kdy Bartz nastoupila. Cena akcií se téměř nepohnula, zatímco hodnota indexu S&P 500 za stejnou dobu vzrostla o 45 procent.

Yahoo nakonec skončilo pod křídly společnosti Verizon, která jej sloučila s další kdysi slavnou, momentálně však upadající značkou – AOL. Později se ve Verizon rozhodli z tohoto byznysu úplně vy-couvat a prodali Yahoo se ztrátou 4,6 miliardy dolarů investičnímu fondu. Jak mohla tato ke hvězdám mířící firma padnout tak hluboko a rychle, a to navzdory veškerému úsilí špičkové generální ředitelky?

Můžete dělat všechno správně, dodržovat potřebná pravidla, říkat to, co se očekává – a přesto selhat. A pak je tu Elon Musk, jeden z nejbohatších lidí na světě, který dělá mnoho „špatných“ rozhodnutí. Porušuje spoustu pravidel a tvrdí věci, které vyvolávají kontroverzi po celém světě. V listopadu 2023, rok po koupi platformy Twitter, vystoupil na konferenci DealBook pořádané listem *The New York Times* a vzkázal inzerentům, kteří požadovali cenzuru: „Jděte do prdele!“ Řekl to dvakrát. CNBC a ostatní média o události reportovaly jako o skandálu. Jak si to mohl dovolit?!

A přesto, navzdory porušování všech pravidel týkajících se toho, jak by se měl CEO chovat, je Musk jedním z nejlepších generálních ředitelů v historii byznysu. Hlavním cílem této knihy je prozkoumat, jak to dělá, proč mu to funguje a proč je jedním z nejvýznamnějších a nejúspěšnějších inovátorů a podnikatelů v americké historii a zároveň jednou z nejkontroverznějších a nejkritizovanějších

osobností současnosti. Byl pronásledován vládou, je napadán politiky, zesměšňován investory sázejícími na pokles akcií jeho firem a očerňován médii.

Je to zvláštní kombinace: Být tak úspěšný a přitom nenáviděný tolika politickými lídry, mediálními osobnostmi, regulátory, aktivisty i konkurenty v rámci Big Tech. Částečně za to může jeho nákup Twitteru za 44 miliard dolarů. Tento krok umožnil Muskovi odhalit kauzu Twitter Files, která odkryla rozsáhlé a systematické porušování Prvního dodatku americké ústavy ze strany vlády. Většina umlčených hlasů patřila konzervativcům.

Antipatie vůči Elonu Muskovi je však také důsledkem jeho obrovského ega a neustálé připravenosti bojovat s kritiky, provokovat a dráždit nepřátele. Který jiný CEO veřejně obchodované společnosti kdy vyzval generálního ředitele svého konkurenta k souboji v kleci? Elon k tomu přistoupil v případě šéfa Mety Marka Zuckerberga. To nás vede k otázce o dvou částech: Je podmínkou pro opravdovou velikost být současně světovou třídou v kreténství, a pokud ne, nestane se jím člověk nakonec stejně?

Muskova přímočarost a jeho nespoutaný styl mu vynesly sledování od 195 milionů účtů na Twitteru, nyní známém jako X, a mezi nimi miliony obdivovatelů i zástupy odpůrců. Jeho jméno se na Googlu vyhledává více než desetmilionkrát měsíčně, což je víc než u jakéhokoli jiného světového CEO.

Jeho nepřetržitý proud myšlenek v podobě příspěvků produkuje stovky zpravodajských titulků a podněcuje debaty mezi miliony fanoušků, kteří by si přáli mít alespoň polovinu Elonovy drzosti a odvahy – ať už mluví o politice, médiích, podnikání, astrofyzice, nebo o nejnovějších funkcích na platformě X.

Elon Musk snil o nemožném, vzdoroval nepříznivému osudu a sázel vše znovu a znovu, až se to stalo jeho modem operandi. Vyzívá se

ve zmatcích a proměňuje krize na příležitosti, vrhá se tam, kde se většina ostatních lídrů, vedoucích pracovníků a myslitelů bojí být jen vkročit. Aby toho dosáhl, spoléhá se na magickou alchymii, která kombinuje Einsteinův nadpozemský intelekt, vrozenou a intuitivní vizi na způsob Stevea Jobse a nestydatou reklamní drzost P. T. Barnuma.

Každý podnikatel vám poradí, abyste riskovali a šli tam, kam jiní nechtějí. Musk však vyhledává cíle, které téměř všichni experti považují za neproveditelné, nepravděpodobné a absurdně futuristické. Možná to dělá *právě proto*, že si to všichni ostatní myslí.

Elektromobily lepší než benzinové vozy? Mysleli jsme si, že se to nikdy nestane. Stejně tak pochybovači tvrdili, že myšlenku cestování do vesmíru může uskutečnit jen NASA nebo čínská či ruská vláda. A internetové pokrytí v nejhudších oblastech světa? Třicet let po vzniku World Wide Webu je to pouze Muskova síť Starlink, kdo v tomto směru skutečně učinil nějaké pokroky.

Kromě toho, že se honí za nesplnitelnými sny, ignoruje, co je v módě. Vládní subjekty, včetně NASA a armády, a korporátní obři, jako je Boeing, se fanaticky zaměřují na sledování trendů a vychvalování politik DEI – diverzity, rovnosti a inkluze –, které však často vedou k menší rozmanitosti, menší spravedlnosti a k vyloučení bělochů. Elon tohle všechno považuje za nepodstatné a přeskočí to, čímž si uvolní ruce k tomu, aby se věnoval důležitým věcem.

Během chůze po neprošlapaných cestách Musk vytvořil některé z nejvýznamnějších firem ekonomiky 21. století: Teslu, s dominantním 60procentním podílem na trhu s elektromobily; SpaceX pro soukromé vypouštění satelitů; soustavu satelitů Starlink; stejně jako průkopnické společnosti Neuralink (která vyvíjí technologii mozkových čipů), The Boring Company (stavějící podzemní vysokorychlostní tunely pro dopravu) a nejnověji xAI, jež se snaží vytvořit

bezpečnější protiváhu dvěma dominantním hráčům v oblasti umělé inteligence, Microsoftu a Googlu.

Dnes je Elon Musk hlavní hvězdou dvou bestsellerů na poli literatury faktu: Jedná se o knihu *Elon Musk* od Waltera Isaacsona, bývalého editora magazínu *Time* a – příhodně – životopisce Alberta Einsteina a Steva Jobse; a titul *Breaking Twitter* od Bena Mezricha, autora *The Accidental Billionaires*, tedy knihy o Marku Zuckerbergovi a vzniku Facebooku.

Isaacsonova kniha nabízí 688 stran pečlivě popsanych detailů o Muskově původu a začátcích v jihoafrické Pretorii a o tom, jak nevyzpytatelný a problematický otec motivoval mladého Elona i jeho mnohá podnikatelská vítězství a pády. Místy se to blíží až hagiografii, když Elona Muska vykresluje téměř coby nadčlověka, superhrdinu. A upřímně řečeno, právem.

O poznání temnější podání přináší 336 stran Mezrichovy knihy *Breaking Twitter*. Mezrich obviňuje Elona Muska z nespočtu prohřešků. Propustil většinu zaměstnanců Twitteru a umožnil návrat zakázaných konzervativních účtů na platformu. Hrůzy hrůz. Dva reportéři listu *The New York Times*, Kate Congerová a Ryan Mac, přinášejí ještě ostřejší pohled na Muska ve své knize *Character Limit: How Elon Musk Destroyed Twitter*, vydané v září 2024. Skutečně ho zničil?

Žádná z těchto knih však čtenářům nenabízí vhled do jeho četných dramat a nečekaných vítězství, z nichž bychom si mohli vzít poučení – pro byznys, život i způsob, jak jej žít. Musk, možná aniž by to sám zamýšlel, vytvořil „Elonův étos“, který prostupuje vším, čemu věří, co říká a dělá. A my z něj můžeme těžit.

Dokud Elon Musk nenapíše vlastní knihu, musíme si z jeho příběhu vyvodit ponaučení sami. Proto jsem napsal knihu *Elon Musk: 11 lekcí pro život a byznys*. Alternativní název, omlouvám se filmu

This Is Spinal Tap, by mohl znít: *This One Goes to Eleven: The Eleven Lessons of Elon*.¹ Jedna lekce na každou kapitolu.

Při práci na této knize jsem se ponořil hluboko do Muskova života, analyzoval jsem a vybíral tisíce jeho příspěvků a veřejných komentářů. Při hledání poučení skrytých v Elonově myšlení, obchodních strategiích a taktikách se opírám také o své více než třicetileté zkušenosti ekonomického novináře. Byl jsem vedoucím redaktorem newyorského deníku *The Wall Street Journal*, poté výkonným redaktorem *Forbesu* a moderátorem stanic CNBC a Fox Business Network. Nyní jsem mediálním stratémem, spisovatelem, přispěvatelem pro televizní stanici Newsmax TV a moderátorem podcastu *What's Bugging Me* na portálu Ricochet.

Během své kariéry jsem psal o stovkách špičkových CEO a podnikatelů – včetně některých nejznámějších miliardářů světa – a vedl jsem s nimi rozhovory. Přidávám pár velkých jmen: Jeff Bezos z Amazonu jednou nečekaně dorazil na večeři, kterou jsem pořádal. S Billem Gatesem jsem večeřel ve čtyřech v dnes již neexistující restauraci Windows on the World na vrcholu Světového obchodního centra. S Markem Zuckerbergem, zakladatelem Facebooku, jsem dva roky po sobě debatoval na Světovém ekonomickém fóru v Davosu. Mark Cuban se mnou strávil půl hodiny živě v televizi a dodnes mi odpovídá na e-maily.

1 Jedná se o odkaz na film *This Is Spinal Tap* (česky: „Hraje skupina Spinal Tap“; 1984), satirickou komedii o fiktivní rockové kapele. Konkrétně se autor odvolává na filmovou scénu, kdy kytarista „nejhlasitější kapely světa“ Nigel Tufnel ukazuje zesilovač „nastavený až na 11“ (přestože standardní stupnice končí desítkou). Jde tedy o metaforu pro extrémny a posouvání hranic – které charakterizují i Muskův přístup k podnikání (pozn. překladatele).

Soukromě jsem obědval s Rupertem Murdochem, Barrym Dillerem, Larrym Ellisonem a sirem Martinem Sorrellem, večerel jsem s Donaldem Trumpem. A dokonce jsem tancoval s někdejší manželkou Sergeje Brina, zakladatele Googlu. I mezi touto elitou však Elon Musk vyniká – svým intelektem, inspirací, kreativitou; a svým neohroženým, přímočarým přístupem k životu a podnikání. Žádný jiný současný podnikatel se nepřiblížil takové záplavě inovací a současně převratných změn, které tento muž vnesl do světa.

Pouhý fakt, že nějakou odvážnou myšlenku přijme za svou a prosazuje, stačí k tomu, aby inspiroval investice ve výši stovek milionů dolarů. V roce 2013 zveřejnil dokument („bílou knihu“), ve kterém popsal plány na nový druh hyperloopu – dopravního systému umožňujícího přepravu lidí a balíků uvnitř několik kilometrů dlouhé podzemní vakuové trubice rychlostí několika set kilometrů za hodinu.

To vedlo jednoho z jeho spolupracovníků k založení společnosti Hyperloop One, která v následujících pěti letech získala půl miliardy dolarů ve formě rizikového kapitálu. Další firma, Hyperloop Transportation Technologies, nedávno podepsala smlouvu s francouzskou vládou v hodnotě 875 milionů dolarů.

Úspěchy se kupí a posilují sebevědomí potřebné k tomu, abyste se snažili ještě o větší cíle. Elonova mimořádná cesta začala před více než dvaceti pěti lety s projektem Zip2, městským mapovým průvodcem určeným pro noviny. Vsadil na něj všechny své úspory – tehdy 28 000 dolarů. Bylo to v roce 1995, tehdy Zip2 založil společně se svým bratrem Kimbalem. V roce 1999, v době vrcholu internetové bubliny, koupila Zip2 společnost Compaq za 305 milionů dolarů, což Muskovi osobně vyneslo 22 milionů.

Jen o několik měsíců později Musk založil X.com s vizí vytvořit „aplikaci na vše“ a do projektu investoval téměř polovinu svého výdělků ze Zip2. Tento krok obrátil běžnou logiku Silicon Valley

naruby. Obvykle zakladatel startupu vkládá svou práci a úsilí, zatímco financování zajišťují investoři disponující rizikovým kapitálem. X.com se následně sloučila s jinou firmou a vznikla PayPal, avšak Musk z ní brzy odešel kvůli sporům ohledně dalšího směřování společnosti. Generálním ředitelem se nakonec stal Peter Thiel. Zatímco Thiel a představenstvo chtěli soustředit PayPal výhradně na online platební infrastrukturu, Musk měl ambici vybudovat aplikaci nabízející široké spektrum finančních služeb – nejen online platby, ale i bankovníctví, investice do akcií a dluhopisů, správu pohledávek a další funkce komplexní finanční platformy (čili „aplikaci na vše“).

V únoru 2002 vstoupila společnost PayPal na burzu a hodnota Muskova 11procentního podílu se během prvního dne zdvojnásobila na 60 milionů dolarů. O měsíc později založil firmu SpaceX a začal do ní vkládat své vlastní peníze.

Když v říjnu 2002 koupila PayPal společnost eBay, Muskův podíl v hodnotě 60 milionů dolarů náhle narostl na 175 milionů – téměř trojnásobek za pouhých osm měsíců. Místo aby si svou výhru ponechal a nikdy už nemusel pracovat, rozhodl se vsadit vše znovu: Během následujících let investoval 100 milionů dolarů, tedy polovinu svého celkového jmění, do SpaceX. Jeho 45,2procentní podíl ve společnosti vyrábějící rakety má aktuálně hodnotu 95 miliard dolarů.

Na začátku roku 2004 vložil Musk 6,5 milionu dolarů do tehdy o existenci bojujícího startupu Tesla a stal se jeho předsedou. Během následujících čtyř let investoval celkem 70 milionů dolarů ze svých osobních prostředků a převzal nad Teslou kontrolu, aby ji zachránil – opět vsadil na nepravděpodobný a současně odvážný tah. Tentokrát to byla sázka na sebe. Když se cena akcií Tesly pohybuje kolem 180 dolarů za kus, jeho 13procentní podíl má hodnotu přes 75 miliard dolarů.

Muskova akvizice Twitteru v říjnu 2022 za 44 miliard dolarů jej postavila před novou a ještě vyšší úroveň slávy – a současně i kontroverzi. Mainstreamová média tvrdila, že Musk platformu zničí, ale místo toho, aby Twitter rozložil, postupně proměňuje X v nejvýznamnější mediální platformu dnešní doby. X je neuvěřitelně robustní, výkonná síť, která se neustále přizpůsobuje a má daleko větší vliv a svobodu než třeba list *The New York Times*, stanice CNN, Fox News nebo jakékoli jiné mediální platformy, které na ni samy spo-
léhají.

Zároveň Musk buduje X jako něco mnohem většího než jen mediální platformu. Chce, aby se stala ústředním bodem pro stovky milionů lidí, místem, kde vše začíná a kde lidé budou trávit značnou část svého života – plánováním, organizováním, nakupováním a konáním. Mělo by jít o svého druhu metaverzum bez nutnosti brýlí na virtuální realitu.

Tento záměr naznačil 23. července 2023, kdy upustil od značky Twitter – nepochybně jedné z nejznámějších na světě – ve prospěch X, názvu, který si vysnil a na jehož realizaci pracoval více než dvacet let. X se má stát obrovským tržištěm pro okamžitý, informačně řízený obchod: od bankovníctví a placení účtů přes investování do akcií, online nakupování a seznamování, videohovory, zábavu, podcasty, televizní pořady a další aktivity.

Zde se dostáváme k další lekci, která se v této knize bude opakovat znovu a znovu. Musk jen zřídka dělá kompromisy ohledně svých hodnot, metod nebo vize. Je schopen změnit názor, ale jen málokdy ustoupí od toho, co považuje za nejdůležitější.

V okamžiku, kdy rozvíjí síť X, vidíme Elona Muska a jeho lekce naplno v akci. Opět si představuje budoucnost, kterou většina ostatních – zejména jeho kritici ve Washingtonu a médiích – nedokáže vnímat. Dokonce i mezi hyperkritickými konkurenty v Silicon Valley

se začíná formovat rostoucí respekt a úžas nad tím, co Musk s X dělá a jakým způsobem. Jak mohl propustit 80 procent zaměstnanců starého Twitteru – a přesto jen o pár týdnů později zaznamenat na této síti 147 miliard zobrazení během mistrovství světa ve fotbale? A zároveň navýšit počet uživatelů na více než půl miliardy lidí po celém světě? Jak se dokáže X proměňovat zběsilým tempem, chrlit desítky nových funkcí týdně, testovat je metodou „boje o přežití“ a v reálném čase opravovat, co selže?

Mediální společnosti spoléhají na X ve snaze výrazně rozšířit svůj dosah. Právě díky této síti se list *The New York Times* může během okamžiku dostat k tisícům mediálních platforem a milionům čtenářů, i když jeho tištěný náklad ve všední dny klesl na pouhých tři sta tisíc výtisků. To je jeden z důvodů, proč mainstreamová média Muska běžně kritizují: Jak si jen mohl dovolit převzít jejich soukromé hřiště, kde byly konzervativní hlasy cenzurovány a média to s radostí nechávala bez povšimnutí?

Z toho plyne další Elonova lekce: Nechte svobodu slova vládnout, ať už to má jakékoli důsledky. Je politováníhodné, že naturalizovaný americký občan a inovátor narozený v Jihoafrické republice musí naše novináře učit, jak chránit a obhajovat První dodatek o ochraně neomezené svobody projevu – a dokonce i toho nenávidného.

Veškeré tyto inovace, schopnost adaptace a odvážný přístup Elona Muska nám mohou nabídnout cenné lekce – a právě o nich tato kniha je. Přečtěte si ji, načerpejte inspiraci a užijte si ji na maximum. Bez ohledu na to, zda Muska máte rádi, nebo ne – sledovat ho v akci je neskutečná zábava.

ELON MUSK: 11 LEKCÍ PRO ŽIVOT A BYZNYS

LEKCE 1

VŠECHNO TO MŮŽE BÝT JEN ILUZE, TAK DO TOHO JDĚTE NAPLNO

Elonova víra v matrix umožňuje a posiluje vše, co následuje

Značná část velkého mozku a rozbíhavé mysli Elona Muska skutečně věří, že žijeme uvnitř hyperrealistické virtuální simulace a jsme pouhými postavami v něčí videohře. Ve skutečnosti tvrdí, že pravděpodobnost, že naopak *žijeme* v nějaké „základní realitě“, je na úrovni miliard ku jedné.

Většina z nás je si naopak naprosto jistá tím, že žijeme v základní realitě. A to proto, že... prostě jsme *tady*, jsme *naživu*, máme kolem sebe své blízké a domácí mazlíčky, řídíme auta, chodíme do práce, vychováváme děti, prožíváme osobní triumfy i traumata. Cítíme radost, krvácíme, vnímáme bolest. A právě bolest možná představuje tu nejskutečnější realitu ze všech – je téměř nemožné jí uniknout.

Jak by toto všechno mohlo být hrou? Jsme to my, tohle je náš život. Toto *je* realita.

Chyba. A Elon Musk vám rád vysvětlí proč. Už více než dekádu přemýšlí nad tezí, že všechno kolem nás je jen simulace. Možná to začalo jako intelektuální cvičení, pouhý myšlenkový experiment – ale postupně se z toho stalo jeho hluboké přesvědčení, které možná ovlivňuje všechno, co dělá. A snad právě toto přesvědčení je

tajemstvím jeho úspěchu – a vy ho můžete využít, aniž byste tomu museli věřit doslova.

Tato neuvěřitelně realistická virtuální realita by mohla být řízena nějakou neviditelnou, neznámou bytostí sídlící v jiné sluneční soustavě, galaxii, nebo rovnou vesmíru. Anebo se nacházející v nějaké skryté dimenzi. Možná tuto hru ovládá jediný uživatel – nebo, což je podle Elonovy vize pravděpodobnější, mohou existovat miliony, či dokonce miliardy uživatelů, kteří hrají svou vlastní hru svých vlastních životů, přičemž každý člověk ovládá vlastní program v daleké budoucnosti právě tady na Zemi.

A my o tom prostě jen nevíme, protože žijeme uvnitř svých her (nebo uvnitř něčí hry). Technologie je natolik pokročilá, obrazy a pocity jsou tak reálné, že tato hra je naprosto nerozeznatelná od reality.

Ale jak by něco takového mohlo být vůbec možné – a jak tomu mohl Musk, jeden z nejbrilantnějších inovátorů, jaké jsme kdy poznali, vůbec začít věřit? Zvláště když tak usilovně pracuje na řešení některých z nejnaléhavějších problémů na Zemi: Klimatické krize, o níž slýcháme už čtyřicet nebo padesát let, vážné hrozby pro svobodu slova či reálného rizika, že se umělá inteligence vymkne kontrole a ohrozí lidstvo.

Pokud je všechno jen iluze, proč se tím vůbec zabývat?

Než necháme Elona Muska předložit jeho argument, pojďme se zamyslet nad tím, co by to znamenalo, kdyby měl pravdu. A jak by vás to mohlo osvobodit. Osvobodit, abyste mohli prožít svůj život skutečně naplno a bohatším způsobem. Abyste se nebáli být skvělí a jednoduše to zkusili. Protože co nejhoršího se může stát? Nakonec je to stejně jen jedna velká simulace.

Uvnitř naší vlastní simulace nejsme schopni náhle přeskočit ze střechy jednoho mrakodrapu na druhý, protože fyzikální zákony a gravitace v této bublině jsou stejně platné a nevyvratitelné jako

v základní realitě. Jakýkoliv pokus o skok mezi mrakodrapy ukončí simulovaný život vaší postavy.

Ale jakmile si uvědomíme, že bychom vlastně mohli žít život podobný tomu Jima Carreyho ve filmu *Truman Show* (1998), můžeme změnit svůj celkový přístup. Můžeme si život více vychutnávat a užívat si ho, více riskovat a podnikat odvážnější kroky. Můžeme více otevírat svá srdce, říkat lidem, jak moc je máme rádi, a nalézat více odvahy k tomu, abychom se postavili proti tomu, co je špatné, abychom více otevřeli svou mysl a naslouchali odlišným názorům – vždyť je to všechno fantazie a zábava, všechno je neskutečné.

Podobně bychom se možná mohli méně rozčilovat nad tolika věcmi, které dnes spoustu lidí neskutečně provokují, protože... ve skutečnosti nejsou *skutečné*.

Prezident Trump a extrémisté z hnutí MAGA, nebo prezident Biden a obvinění z korupce; radikální demokraté a krize na hranicích, výtržníci z Antify a protestující z hnutí Black Lives Matter; politické skandály, političtí vězni a sporné volby; městská kriminalita, chronické bezdomovectví, epidemie úmrtí na fentanyl a covidová krize.

Pokud bychom začali věřit, že toto všechno je jen jedna velká hra, pak by i těžké osobní záležitosti – od hádek s našimi partnery a kolegy přes rozvody, ztráty blízkých až po zdravotní krize, při nichž jde o život a smrt – mohly být snesitelnější. Dokázali bychom je vnímat s větším odstupem a nadhledem.

Ve skutečnosti můžete podobné změny ve svých životech uskutečnit již jen pouhou *vírou* v tuto myšlenku – i kdyby se nakonec ukázalo, že naše základní realita je jediná existující a žádná simulace není. Prostě placebo efekt.

Muskova víra v simulační teorii by nám mohla poskytnout způsob, jak se od všeho toho chaosu a dramatu distancovat, způsob, jak vystoupit z obrazu a podívat se na něj novým a jasnějším způsobem.

Pozitivněji a hravěji, protože co už – tohle je jenom předstírání. A i kdyby byla pravda, že naše „realita“ je simulovaná a baví někoho jiného někde jinde, nemohli bychom v ní zvýšit množství lásky, potěšení, radosti, laskavosti, velkorysosti, tolerance a otevřenosti vůči ostatním účinkujícím?

Jestliže je to všechno jen zábava, měli bychom si ji co nejvíce užít.

Přesně tohle se zdá být tím, co Elon Musk dělá každý den svého života. Muž, jehož nadšení a chuť do života daleko přesahuje to, co je pro většinu z nás běžné. Jeho chuť jednat a ovlivňovat dění je obrovská.

Elon žije nezkrotnou vášní pro život a disponuje nevyčerpatelnou energií. Tenhle chlap vede několik společností najednou a neustále zakládá nové. Riskuje znovu a znovu, buduje bohatství a vsází velké části svého jmění na další nápady. Ukazuje prostředníček mediální šikaně a velkohubým politikům a na síti X si dělá legraci ze slavných a bohatých.

Musk je dokonalým příkladem toho, co bázlíví liberálové nazývají „toxickou maskulinitou“. A hrdě si za tím stojí: Jedná instinktivně, říká věci bez servítků a svou mužskou energii nosí jako neprůstřelnou vestu. Zplodil dvanáct dětí se třemi různými ženami.

Jeho simulační poblouznění mu umožňuje vymýšlet nemožné nápady a zakládat společnosti, které je realizují. Uvolňuje ho to, aby žil co nejsvobodněji a bez zábran. V tomto bodě se můžeme my ostatní poučit. Všechno to může být jen hra, tak se do ní pusťme.

To mu také může usnadnit cestu tím, že se bude držet reálné možnosti, že všechny jeho těžkosti a vítězství, lásky i prohry jsou dějové linie. Zápletky v optické a smyslové iluzi, která ho obklopuje. Možná máme nad touto obrovskou videohrou větší kontrolu, než si uvědomujeme – stejně jako Neo (Keanu Reeves) na konci prvního filmu ze série Matrix. Ve druhém filmu už Neo umí létat. Stejně tak Elon Musk.

Musk, který 28. června 2024 oslavil 53. narozeniny, o své víře v simulaci mluvil otevřeně a v detailech při mnoha veřejných příležitostech. Tento koncept probíral už stokrát v soukromých rozhovorech se svými přáteli i se svým o rok mladším bratrem Kimbalem. A to natolik, že se oba bratři dohodli, že téma virtuální simulace ponechají stranou, kdykoli budou spolu relaxovat ve vířivce.

Muskovu víru v simulaci možná posiluje i jeho přiznané užívání ketaminu v boji proti depresím. Tato látka může mít halucinogenní a psychedelické účinky. Ve vysokých dávkách dokáže vytvořit disociativní vizuální efekt, který způsobí, že vše kolem vypadá jako kulisy během filmového natáčení. Fanoušci této látky tvrdí, že může vyvolat ostré vize na způsob slavných potěmkinovských vesničků a navodit pocit, že vše může být pouhou iluzí.

Když Elon mluví o realitě a pravděpodobnosti plně pohlcující virtuální simulace, nejpodivnější na tom všem je asi následující bod: Čím déle ho posloucháte, tím přesvědčivější se zdá být. Jeden z prvních veřejných projevů, během něhož Musk vysvětloval svou teorii simulace, se odehrál v říjnu 2014 na akci časopisu *Vanity Fair New Establishment Summit*. Na pódiu tehdy vystoupil společně s Walterem Isaacsonem, který se o několik let později stane jeho oficiálním životopiscem.

Akce se konala v Yerba Buena Center for the Arts v San Franciscu. Během závěrečného panelu otázek a odpovědí začal Musk hovořit o teorii simulace, což odstartovalo příval futuristických myšlenek, které v následujících letech vyústily v Elonovy nové podnikatelské aktivity: Staly se jimi společnost Boring Company pro výstavbu podzemních vysokorychlostních tunelů pro dopravu; vývoj vakuové trubice hyperloop pro superrychlé cestování (který později převzali i jiní investoři); a X, dříve Twitter, pokus oživit Muskovu dávnou vizi „aplikace X na všechno“.

Zdalo se, že Muskův monolog o simulaci otevřel v jeho mysli nové cesty a umožnil mu uvažovat o nemožném jako o dosažitelném. Při čtení přepisu rozhovoru mezi Elonem a Isaacsonem můžete téměř sledovat Muskovy myšlenky v akci, jak přeskakují z jedné úvahy na druhou a hned na další. Připomíná to padající domino.

V sekci otázek a odpovědí se mladý indický student provokativně Muska ptá, proč, pokud bude jednou virtuální realita tak dobrá jako skutečný svět, se Elon soustředí na výrobu elektrických aut a dopravních raket. Musk bez zaváhání pálí zpět: „No, možná už teď žijeme v simulaci. Jo. Vážně. Někdy to tak opravdu působí.“

Pak rozvíjí přísně logický argument: Při pohledu na současný stav technologií, „a pokud si představíme vývoj v budoucnosti“, budou videohry za sto či dvě stě let „k nerozeznání od skutečnosti“. A mohly by existovat „miliony, možná miliardy podobných simulací. Jaká je tedy pravděpodobnost, že skutečně žijeme v základní realitě? Není to jedna ku miliardám?“

„Samozřejmě, tohle všechno působí reálně,“ dodává Elon. „Ale... myslím, že je nepravděpodobné, že by to bylo skutečné.“ Jeho publikum se nervózně chichotá a přemýšlí: Fakt to myslí ten člověk vážně? Myslí.

V roce 2016 se Musk opět vyjádřil k pravděpodobnosti situace, že žijeme v simulaci, tentokrát na konferenci Code Conference v Rancho Palos Verdes v luxusním letovisku Terranea na bujně zeleném kalifornském pobřeží. Během sekce otázek a odpovědí se černě oděný technik s bradkou jménem Josh ptá Muska na jeho teorii simulace. Elon odpovídá: „Už jsem měl tolik diskusí o simulaci, že je to šílené. Ve skutečnosti to došlo do bodu, kdy je prakticky každá konverzace o tomto tématu.“

Poukázal na první komerčně úspěšnou videohru starou padesát let, Pong: „Jen dva obdélníky a puntík. Takové bývaly hry,“

pokračuje Musk. Dnes máme hry s 3D realitou, a „když vidíme, že jsme jasně na cestě k vytvoření her, které budou nerozeznatelné od reality“, a že miliardy lidí budou tyto futuristické hry hrát, „pak se zdá, že pravděpodobnost, že jsme v základní realitě, je jedna ku miliardám. Tak mi řekněte, co je na tom argumentu špatně.“

„A věřím v to, že bychom vlastně měli doufat, že je to pravda,“ reaguje Musk na tazatele. „Protože jinak by to znamenalo, že se civilizace přestala rozvíjet, a to by mohlo být důsledkem nějaké katastrofální události, která ji vymaže. Takže bychom měli doufat, že žijeme v simulaci, protože v opačném případě buď budeme schopni simulace nerozeznatelné od reality vytvořit, nebo civilizace zanikne. To jsou dvě možnosti.“ Poněkud nekompromisní volba.

Elon se tohoto tématu znovu dotkl v únoru 2018 při pódiovém rozhovoru s Mohamedem al-Gergawim, ministrem vlády Spojených arabských emirátů. K rozhovoru došlo na Světovém vládním summitu v Dubaji. Úvodní otázka byla spíše odlehčená: „Co je tedy podle vás život? Je to sen? Nebo skutečnost?“

Musk: „Čím jsem starší, tím víc mě tato otázka mate, znepokojuje nebo ve mně vyvolává nejistotu. Zejména když sledujete pokrok v oblasti, jako jsou videohry.“ Následně znovu nastínil svůj obvyklý argument a uzavřel ho slovy: „A pak se zdá, ehm, jak můžeme vědět, že se to už někdy v minulosti nestalo a že sami nejsme součástí jedné z těchto her?“

Al-Gergawi, který evidentně nepochopil pointu, zareagoval slovy: „Zajímavé, zajímavé.“

Do září 2018 už byl Musk připraven představit svou víru v simulaci mnohem širšímu publiku. Dne 7. září se objevil v epizodě číslo 1169 podcastu *Joe Rogan Experience* – v téměř dvouapůlhodinové volné konverzaci, která se stala vůbec nejstahovanější epizodou Roganova pořadu: Do léta 2024 si ji stáhlo 69 milionů lidí.

Dokonce i Joe Rogan, který obvykle dokáže držet tempo se svými hosty, byl tímto tématem téměř zahlcen. Elon při školení Rogana sáhl i po jednoduchém argumentu plynutí času. Připusťme, že vám připadá směšné a nemožné, že by dnešní technologie mohla vytvořit simulaci tak realistickou, že byste si neuvědomovali, že není skutečná. Ale věřili byste, že něco takového bude možné třeba za deset tisíc let? Samozřejmě. Nyní zvažte další myšlenku v Elově procesu:

Vesmír je starý 13,8 miliardy let. Země existuje 4,54 miliardy let a civilizace na Zemi – alespoň ta aktuální – asi 7 000 let, což je v kontextu kosmického času nepatrný okamžik. Pokud tedy věříte, že nerozpoznatelná simulace bude možná za 10 000 let, pak zde máme 1,38 milionu takto dlouhých časových období, během nichž se uvedená technologie mohla někde ve vesmíru rozvinout.

Takže pravděpodobnost, že nyní žijeme v základní realitě, je jedna ku 1,38 milionu – při užití onoho desetitisíciletého měřítka. Zamyslete se, nakolik arogantní je pak představa, že žijeme právě v té jediné skutečné realitě; že tedy za téměř 14 miliard let existence vesmíru jsme právě my, lidé na planetě Zemi, jedinými bytostmi, které jsou schopné vytvořit toto „simulaversum“. A že se to stane jen za pár tisíc let od tohoto okamžiku.

A vzhledem k tomu, že pravděpodobnost této hyper-reality – tedy toho, že nás obklopuje i nyní v okamžiku, *kdy čtete tato slova* – je extrémně vysoká, je dost dobře možné, že miliardy lidí (nebo bytostí) hrají své vlastní oddělené hry. A tím se vracíme zpět k pravděpodobnosti jedna ku miliardám situace, že život, který žijeme, je skutečný. Rogan a Musk vedli fascinující filozofickou debatu, kterou dobře promazávala whisky a další úlitby bohům.

V jednom okamžiku Musk vysvětluje: „Vždycky jsem měl pocit, že věci jsou brány jako příliš temné, myslím si, že člověk musí být

stran budoucnosti optimistický. Nemá smysl být pesimistický. Společnost se stala negativní.“ A dodává: „Raději budu optimista, co se mílí, než pesimista, který má pravdu.“

Pak se Musk dostává k otázce konce světa. „Je to jen otázka času, že? Takže ve skutečnosti jde jen o cestu.“ Protože „vesmír, jak ho známe, se nakonec rozplyne v jemné mlhovině chladné nicoty“. To se ale podle něj stane až za „strašně dlouho. Myslím, že jde opravdu jen o to, jak to udělat, aby to trvalo déle, že?“

Právě toto je možná smyslem existence Elona Muska.

V jednu chvíli se ptá Joea Rogana: „Proč si vůbec myslíš, že jsi právě tam, kde teď jsi? Možná nejsi.“ A Joe odpovídá: „Jestli budeš takhle pokračovat, zapálím si jointa a vletí sem šéf. Budu muset zamknout dveře.“ Elon se rozchechtá.

Později Musk prohlásí: „Odpovědí je láska.“ Tato výměna názorů zabrala přibližně deset minut pasáže těsně před uplynutím první hodiny jejich debaty. A o hodinu a deset minut později si Joe Rogan skutečně „zapálí jointa“. Celou dobu oba popíjeli whisky a teď Rogan vytahuje blunt – krátký doutník, z něhož vybral část tabáku a nahradil ho marihuanou. A zapaluje si.

„Takže je to joint, nebo doutník?“ ptá se Elon.

„Ne, je to marihuana smíchaná s tabákem,“ odpovídá Rogan. „Ty asi nemůžeš [kouřit] kvůli akcionářům, co?“

Elon: „Je to legální, že?“ Je, a tak mu Rogan podá jointa. Elon si jednou potáhne a vrátí ho zpět.

O několik minut později Rogan říká Elonovi: „Ty máš v podstatě dar, že? (...) Neexistuje milion Elonů Musků, je tu jen jeden, do prdele! Přemýšlíš vůbec nad tím, když se do něčeho pustíš?“

Elon se na pár sekund zamyslí a odpoví: „Nemyslím si... nemyslím si, že bys nutně chtěl být mnou. Nemyslím si, že by se to lidem zrovna líbilo. Je strašně těžké to vypnout.“ Míni tím neustálý proud